Νεοελληνική υποτέλεια

Γράφει ο **Απόστολος Παπαδημητρίου**

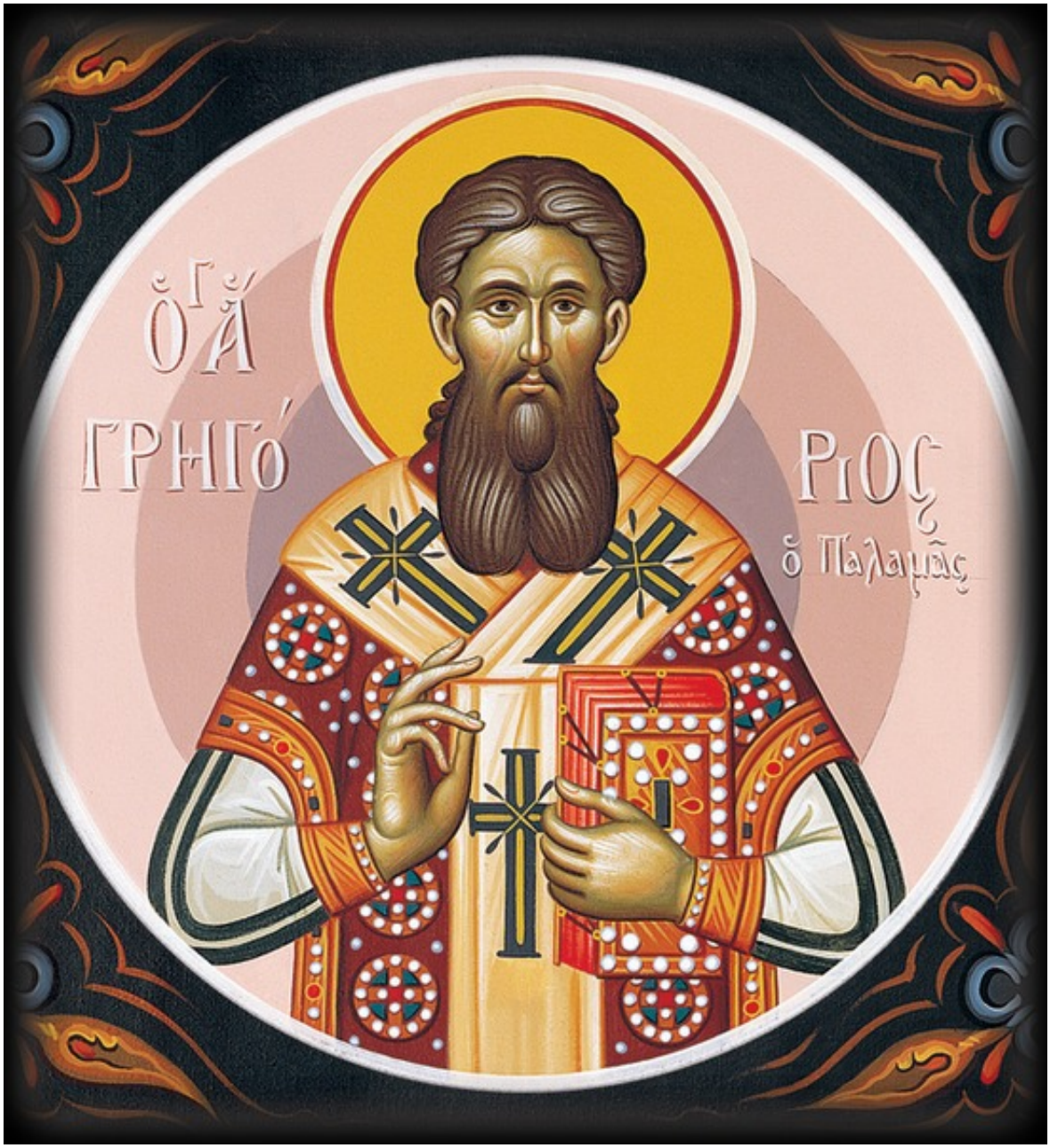

Το νεοελληνικό κράτος συστάθηκε και μορφώθηκε κατά τα πρότυπα της Εσπερίας. Ήταν αναπόφευκτο αυτό να στελεχωθεί σε όλους τους τομείς από πρόσωπα πρόθυμα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με το αξημίωτο στους ισχυρούς «προστάτες» της πατρίδας μας. Το θλιβερό είναι ότι

μεταξύ των άλλων υποτέλεια έδειξε κατά τους αιώνες 19ο και 20ο και η διανόηση όχι κατ' αποκλειστικότητα η κρατικοδίαιτη. Η διανόηση αστοχώντας κατά τρόπο οδυνηρό στο χρέος της έναντι του λαού εκδήλωσε έντονη την απαρέσκειά της προς την παράδοση του, την οποία θεώρησε ως υπεύθυνη για τις οπισθοδρομικές, κατ' αυτήν, αντιλήψεις του, οι οποίες στέκονταν ως πρόσφατα ισχυρό εμπόδιο στην πορεία του προς τον πρόοδο και τον πολιτισμό! Βέβαια τί είναι πρόοδος και τί πολιτισμός αγνοούσαν, όπως αγνοούν ακόμη και σήμερα όλοι οι δεμένοι στο άρμα της ξεπεσμένης Δύσης. Ελάχιστοι στάθηκαν αντιμέτωποι στη λαίλαπα, που σάρωσε τη χώρα μας εξ αιτίας της υποτέλειας των διανοουμένων στο δυτικό «πνεύμα». Σημαιοφόρος αναμφισβήτητα υπήρξε ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο οποίος δεν δίστασε να αποκαλέσει όλους αυτούς τους υποτελείς γραικύλους. Βέβαια παρά την άγρια πολεμική κατ' αυτού από τους θιγομένους, που ονειρεύονταν τον πλήρη εκδυτικισμό του λαού μας, ο κοσμοκαλόγερος της Σκιάθου παραμένει όρθιος και καυστικός κατά των μικρών, κατά το πνευματικό διαμέτρημα, και μικροψύχων εχθρών του λαού μας.

Ένας άλλος μεγάλος διανοητής μας, ο ποιητής Καβάφης, σε ποίημά του με τίτλο «Στην Εκκλησία» τονίζει πως ακόμη και στην εποχή του, που ο ελληνισμός έχει απολέσει την παλιά του αίγλη, στον ναό ο νους του ταξιδεύει στον ένδοξο βυζαντινισμό. Στο άκουσμα του πλαστού αυτού όρου, που έχομε υιοθετήσει κατ' ανάγκη οι Νεοέλληνες, πλείστοι όσοι διανοητές εκδηλώνουν «αλλεργική» αντίδραση! Γι' αυτούς η Ρωμανία είναι το σύμβολο του ελληνικού «Μεσαίωνα» και δεν είναι λίγοι, που τη διαγράφουν από την ιστορία του ελληνισμού επιχειρώντας απ' ευθείας σύνδεση του νέου ελληνισμού με τον ομφάλιο λώρο του αρχαίου. Εκεί, που σπούδασαν πολλοί από αυτούς, αυτά διδάχθηκαν και στη συνέχεια υιοθέτησαν. Κάποιοι άλλοι δεν έκαναν τον κόπο να διδαχθούν. Κατέληξαν μόνοι τους στο συμπέρασμα: Οι «βυζαντινοί» ανάλωναν τον χρόνο τους σε συζητήσεις για το γένος των αγγέλων! Τί καλό θα μπορούσε να προκύψει από θεοκρατικό κράτος; Αυτό, αν και οι Ρωμηοί καυχώνται για τη μακροβιότητά του, δεν ανέδειξε διανοητές ή αν ανέδειξε κάποιους, αυτοί ωχριούν μπροστά στους άλλους της αρχαίας Ελλάδος ή τους νεότερους της «Αναγέννησης» και του «Διαφωτισμού»; Η κριτική τους ερμηνεύεται από την εχθρική προς την Εκκλησία στάση και την έναντι του φιλοσοφικού υποβάθμιση του θεολογικού λόγου, που χαρακτηρίζουν φθηνό και ανούσιο.

Η Εκκλησία μας, ο σκοταδιστικός μηχανισμός για πολλούς από τους νεότερους γραικύλους, τιμά κατά τη δεύτερη Κυριακή των νηστειών έναν μεγάλο θεολόγο της, τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, μητροπολίτη Θεσσαλονίκης. Έζησε χίλια έτη μετά τον χρυσό τέταρτο αιώνα μ.Χ., κατά τον οποίο έλαμψαν τα φωτεινά άστρα της θεολογίας, τα περιφρονημένα σήμερα, όπως οι Τρεις Ιεράρχες και πολλοί άλλοι. Ο άγιος Γρηγόριος κινήθηκε μη αποκλίνοντας από τη γραμμή των πρώτων Πατέρων της Εκκλησίας, καθώς η παράδοση κρατήθηκε ζωντανή καθ' όλο το διάστημα της χιλιετίας. Οι αιρέσεις, που ταλάνισαν την Εκκλησία επί αιώνες, αλλά και η εκκοσμίκευση του σώματός της, φθορά αναπόφευκτη υπό την καθοδήγηση αναξίων ποιμένων και τις παρεμβάσεις του Καίσαρα, είχαν ως συνέπεια την καλλιέργεια μεστού θεολογικού λόγου, που απευθύνεται στον άνθρωπο κάθε εποχής και είναι διαρκώς επίκαιρος παρά τις όποιες σημαντικές κοινωνικές μεταβολές. Και ο λόγος είναι απλός: Ο θεολογικός λόγος των Πατέρων της Εκκλησίας είναι θεμελιωμένος στο Ευαγγέλιο του Χριστού και σκοπό έχει τη στήριξη των πιστών στις δυσκολίες του βίου τους, ενώ ο νεότερος φιλοσοφικός λόγος είναι απότοκος αλαζονείας επηρμένου διανοητή, ο οποίος δεν αποδέχεται ότι ο αποκαλυπτικός λόγος του Θεού δεν εμφανίζει κενά προς συμπλήρωση.

Ο άγιος Γρηγόριος έζησε σε ταραγμένη εποχή. Η δυτική σκέψη, έχοντας κρατήσει αρκετά στοιχεία φιλοσοφίας, σε αντίθεση με τη σκέψη της καθ' ημάς Ανατολή, πορευόταν στον δρόμο της γνώσης, ως προϋπόθεσης για την προσέγγιση προς τον Θεό. Η θεολογία της Ανατολής προέτασσε την άσκηση ως προϋπόθεση του καθαρμού, τον οποίο ακολουθούν ο φωτισμός και η θέωση. Για τους δυτικούς από τότε και ώς σήμερα ο αγράμματος απαξιώνεται παντελώς. Ο άγιος Γρηγόριος, αν και δεν είχε ευκαταφρόνητη γνώση των ανθρωπίνων πραγμάτων, ανέλαβε να υπερασπιστεί τους αγράμματους ασκητές, που οι δυτικοί λοιδωρούσαν, επειδή αυτοί ισχυρίζονταν ότι καταδεχόταν ο

Θεός να τους επισκεφθεί. Ο νους των δυτικών δεν μπορούσε να το χωρέσει αυτό! Από τότε είχαν περισσότερη εμπιστοσύνη στη λογική και στη γνώση παρά στον Θεό! Πίστευαν ότι η λογική είναι κάτι το συγκεκριμένο και καθολικής αποδοχής κατά το περιεχόμενό της. Εντυπωσιάστηκα στο έπακρο, όταν διάβασα σε ομιλία του αγίου Γρηγορίου τη φράση: *«Πας λόγος παλεύει προς λόγον»*. Σε κάθε, δηλαδή, λογικό επιχείρημα αντιπαρατίθεται αντεπιχείρημα και η διαμάχη των επιχειρημάτων είναι ατέρμων και ατελέσφορη, καθώς ποτέ μονομάχος δεν πείθεται στα επιχειρήματα του αντιπάλου του. Και όμως τρεις αιώνες αργότερα ο πολύς Ντεκάρτ (Καρτέσιος), ο θεμελιωτής του δυτικού ορθολογισμού, στο πολύκροτο βιβλίο του «Λόγος περί της μεθόδου» επιχείρησε να δώσει απόδειξη της ύπαρξης του Θεού δια της λογικής. Πέρασαν δύο ακόμη αιώνες και το «καρτεσιανό δόγμα» υποκαταστάθηκε πλήρως από το υλιστικό αντίστοιχο πάλι στο όνομα της λογικής!

Κύλισαν δύο ακόμη αιώνες και η φιλοσοφική σκέψη από τον ηθικισμό του Κάντ και την αντιηθική του Νίτσε οδηγήθηκε σε αδιέξοδα, τα οποία επισήμανε ο Ντοστογιέφσκι στη φράση: *«Χωρίς Θεό όλα επιτρέπονται»*. Οι υλιστές και κάποιοι άλλοι φιλόσοφοι επιχείρησαν το τελευταίο τους κίνημα, που ονόμασαν «υπαρξισμό». Ήταν πλέον αργά. Ο δυτικός κόσμος και μαζί μ' αυτόν ο δικός μας, που βυθιζόταν σταθερά στο τέλμα της Δύσης, εκδήλωνε εμφανή τα σημάδια της κατάρρευσης. Βέβαια κανείς ακόμη δεν παραδέχεται ότι ο δυτικός κόσμος καταρρέει υπό το βάρος των κριμάτων του. Είναι όμως ο Ιονέσκο και αργότερα άλλοι, που πιστοποίησαν ότι ο ορθολογισμός είναι κλινικά νεκρός με την εισαγωγή της φιλοσοφίας του παραλόγου. Βέβαια δεν είναι άσχημο αυτό για τον δυτικό άνθρωπο: Αν τον χαρακτηρίζει ο παραλογισμός, δεν είναι υπεύθυνος για τις πράξεις του!

Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα του, τον προίκισε δηλαδή με λογικό και ελευθερία. Τα χαρίσματα αυτά συνεπάγονται ευθύνη έναντι του Θεού και του συνανθρώπου μας. Και η ευθύνη αυτή καλλιεργείται με την άσκηση. Έτσι η προσέγγιση και η γνώση του Θεού, που είναι η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή, επιτυγχάνεται βιωματικά και όχι φιλοσοφικά, με εργώδη ασκητική προσπάθεια. Δυστυχώς ο δυτικός άνθρωπος περιφρόνησε και εξακολουθεί να περιφρονεί τον Δημιουργό του. Οι συνέπειες της αλαζονείας του είναι πλέον προφανέστατες. Θα συνεχίσουμε να πορευόμαστε και μεις κατά τη Δύση;

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»

09.03.2015

Πηγή: www.antibaro.gr/